

سازمان حفظ نباتات
معاونت قرنطینه
دفتر قرنطینه

تهیه و تدوین
گروه بررسی و نظارت بر سلامت تولید و جابجایی اندام های تکثیرشونده گیاهی

- ۱- نهال ها در نهالستان دارای مجوز رسمی از موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال، تولید شده باشد.
- ۲- نهال ها در طول دوره رشد، تحت نظارت کمیته فنی نهال استان قرار گرفته و مورد تایید باشند. بدیهی است برای نهال های تولیدی در نهالستان های فاقد مجوز که تحت نظارت کمیته فنی نهال نیستند، گواهی بهداشت گیاهی صادر نمی شود.
- ۳- احداث نهالستان در **مناطق آلوده** به عوامل خسارتزای قرنطینه ی داخلی، صرفاً در اراضی سالم و به منظور تامین نهال **مناطق آلوده در همان استان و مناطق آلوده در سایر استانها**، با هماهنگی مدیریت حفظ نباتات استان مقصد مجاز می باشد.
- ۴- نهالها بایستی با **وسایل نقلیه روکش دار** حمل شوند.
- ۵- در **مناطق سالم**، درخصوص نهال های تولیدی در نهالستان هایی که در طول دوره رشد نهال، به عوامل خسارت زای **قرنطینه ای داخلی** و عوامل خسارت زای **مهم** مذکور در جدول پیوست (با در نظر گرفتن نوع میزبان) آلوده نشده باشند، برای انتقال و جابجایی آنها در **داخل استان و سایر استانهای کشور** گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.
- ۶- نهال ها در زمان انتقال باید از نظر ظاهری فاقد علائم مختلف بیماری های گیاهی نظیر کلروز، نکروز، گال، لکه برگی و شانکر بر روی اندامهای رویشی باشد. ضمناً در زمان انتقال، نهالها باید فاقد هرگونه اندام های زایشی از قبیل گل و میوه باشند.
- ۷- در صورت آلوده شدن نهالستان به **عوامل خسارت زای قرنطینه ی داخلی** و عدم امکان سالم سازی کامل نهال ها، بایستی بلافاصله نهال ها (با هزینه صاحب نهالستان) معدوم شوند. در صورت سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، صرفاً به منظور استفاده از آنها در **مناطق آلوده استان محل تولید**، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.
- ۸- در صورت آلوده شدن نهالستان به عوامل خسارت زای **مهم** قید شده در جدول پیوست پس از سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، **صرفاً به منظور استفاده از آنها در مناطق آلوده استان محل تولید**، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.
- ۹- در رابطه با **سایر عوامل خسارت زای** گیاهی پس از سالم سازی نهال ها و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، برای انتقال و جابجایی آنها در داخل استان و سایر استانهای کشور (در صورتیکه عامل خسارتزا برای استان مقصد قرنطینه ای نباشد) با هماهنگی مدیریت حفظ نباتات استان مقصد، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.
- ۱۰- بررسی و تعیین عدم آلودگی نهال ها و خاک توسط آزمایشگاههای تشخیص آفات و بیماریهای گیاهی مجهز بخش خصوصی انجام شود و براساس نتایج حاصل از بررسی های آزمایشگاهی و بخصوص در مورد عوامل خسارت زای قید شده در جدول پیوست، **گواهی بهداشت گیاهی صرفاً" توسط مدیریت حفظ نباتات استان**، صادر می شود.
- ۱۱- عملیات نمونه برداری بایستی صرفاً توسط کارشناسان حفظ نباتات استانها صورت گرفته و نمونه ها پس از کدگذاری به آزمایشگاه (های) مربوطه ارسال شود.
- ۱۲- نتایج بررسی های میدانی در طول دوره رشد و نتایج بررسی های آزمایشگاهی نمونه های تهیه شده در طول دوره رشد، بایستی **حداکثر تا ۱۴ روز** قبل از انتقال نهال، مشخص شده باشد.
- ۱۳- بایستی نام تمامی عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در جدول پیوست که با توجه به نوع محصول، مورد بررسی های میدانی و آزمایشگاهی قرار گرفته و محموله مورد نظر، عاری از این عوامل بوده است، در بند ۹ گواهی بهداشت گیاهی قید گردد.
- ۱۴- با توجه به سیکل زندگی عوامل خسارت زای گیاهی و احتمال بروز آلودگی های جدید، مدت اعتبار گواهی بهداشت گیاهی **حداکثر ۲۱ روز** بوده و در صورت انقضاء، تمدید اعتبار منوط به انجام مجدد بررسی های میدانی و آزمایشگاهی می باشد.

۱۵- ریشه نهال های هسته دار و دانه دار، پس از خارج شدن از خاک و قبل از ضدعفونی و بسته بندی، بایستی شستشو داده شوند. در نهال های گلدانی بایستی خاک مورد استفاده در گلدان قبلاً به روش شیمیایی (استفاده از واپام، متیل بروماید) و یا روش فیزیکی (بخار آب، آفتابدهی) براساس دستور العمل مربوطه ضدعفونی شده و سلامت خاک توسط آزمایشگاه تایید شود.

۱۶- هر نهالستان بایستی دارای یک حوضچه یا تشتک ضدعفونی نهال باشد که ابعاد آن به حجم تولید نهال بستگی دارد.

۱۷- انجام ضدعفونی ریشه و اندام هوایی نهال های هسته دار و دانه دار به روش غوطه وری و ضدعفونی نهال های مرکبات و زیتون به روش محلول پاشی با محلول قارچ کش و حشره کش متناسب ضروری است. بدیهی است که انجام روش ضدعفونی و نوع ماده ضدعفونی کننده، بایستی در بند ۱۰ گواهی بهداشت گیاهی ذکر شود.

۱۸- هر دسته نهال ضدعفونی شده باید در پوشش مناسب پیچیده شود به نحوی که دچار آلودگی های ثانویه نگردد.

۱۹- نمایندگان کمیته فنی نهال استان های وارد کننده نهال، در طول سال و در مراحل مختلف با همکاری و هماهنگی کمیته فنی نهال استان تولید کننده نهال، نهالستان های مورد نظر را در استان محل تولید بازدید و بررسی و از وضعیت بهداشت گیاهی آنها اطمینان حاصل نموده و نهالستان های تایید شده را به افراد و شرکت های تامین کننده نهال خود معرفی و اعلام دارند.

۲۰- کمیته فنی نهال استان های وارد کننده نهال، ضمن اطلاع رسانی به باغداران و متقاضیان نهال در استان، مشخصات، شرایط و ضوابط نهال های مورد نیاز خود را از جهات مختلف (نوع، تعداد، وضعیت آفات و بیماری های گیاهی و ...) به موقع به افراد و شرکت های تامین کننده نهال و استان محل تولید نهال، اعلام نمایند و بر جریان کار نظارت و مراقبت نمایند.

۲۱- تمام بند های گواهی بهداشت گیاهی بایستی بطور کامل، دقیق و خوانا تکمیل شده و برای جلوگیری از هرگونه سوء استفاده احتمالی و یا تغییر در میزان محموله، تعداد و نوع نهال های گواهی شده در آن مشخص و درج گردد.

۲۲- در صورت ورود هر گونه نهال بدون گواهی، نهالها بایستی با هزینه واردکننده و تحت نظارت کارشناس حفظ نباتات استان مقصد، عودت یا امحاء گردد.

فهرست عوامل خسارتزای قرنطینه ای و مهم به منظور انجام بررسی های میدانی و آزمایشگاهی در
 نهالستانهای مختلف کشور براساس نوع میزبان

ردیف	نام محصول	عوامل خسارتزای قرنطینه داخلی و مهم
۱	مرکبات	<i>Xanthomonas citri</i> subsp. <i>citri</i>
		<i>Candidatus phytoplasma aurantifolia</i>
		<i>Candidatus liberibacter asiaticus</i>
		<i>Citrus tristeza virus</i>
		<i>Tylenchulus semipenetrans</i>
		<i>Rotylenchulus reniformis</i>
		<i>Pratylenchus</i> spp.
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Pythium aphanidermatum</i>
		<i>Diaphorina citri</i>
۲	زیتون	<i>Verticillium dahliae</i>
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Meloidogyne</i> spp.
		<i>Tylenchulus semipenetrans</i>
		<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Palpita unionalis</i>
		<i>Saissetia oleae</i>
۳	پسته	<i>Verticillium dahlia</i>
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Meloidogyne</i> spp.
		<i>Pratylenchus</i> spp.
۴	گیلاس، آلبالو، گوجه، زردآلو، هلو و شلیل، آلو	<i>Rhizobium radiobacter</i>
		<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
		<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Verticillium dahliae</i>
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Meloidogyne</i> spp.
		<i>Pratylenchus vulnus</i>
		<i>Mesocriconema xenoplax</i>
۵	سیب، گلابی، به	<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Erwinia amylovora</i>
		<i>Rhizobium radiobacter</i>
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Meloidogyne</i> spp.
۶	بادام	<i>Pratylenchus vulnus</i> , <i>P. penetrans</i> , <i>P. loosi</i> , <i>P. neglectus</i>
		<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Verticillium dahlia</i>
		<i>Armillaria mellea</i>

<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	انگور	۷
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Longidorus</i> spp.		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	گردو	۸
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Juglandis</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	فندق	۹
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>corylina</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	انار	۱۰
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus neglectus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	انجیر	۱۱
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	کیوی	۱۲
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	کنار	۱۳
<i>Pythium aphanidermatum</i>		
<i>Phytophthora</i> sp.		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	خرمالو	۱۴
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Verticillium albo-atrum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>		

<i>Phytophthora</i> spp.	انبه	۱۵
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Verticillium albo-atrum</i> , <i>V.dahliae</i>		
<i>Fusarium</i> spp.		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	پاپایا	۱۶
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Phytophthora palmivora</i>	چیکو	۱۷
<i>Phytophthora</i> spp.	گواوا	۱۸
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Sclerotium rolfsii</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	نارگیل	۱۹
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Ralstonia solanacearum</i> Race 2	موز	۲۰
<i>Fusarium oxysporum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Tylenchurinus</i> sp		
<i>Pratylenchus</i> spp		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	خرما	۲۱
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Ceratocystis paradoxa</i>	آناناس	۲۲
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>	آووکادو	۲۳
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Phytophthora</i> spp. (<i>Ph. Cinnamomi</i>)		
<i>Verticillium dahlia</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Pratylenchus</i> sp.		
<i>Phytophthora</i> spp.	توت فرنگی	۲۴
<i>Verticillium dahlia</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus</i> spp.		